

Redaktionens forord

Ekstranummer Bonnichsen: Når viden cirkulerer

Interesserede kan for øjeblikket i offentligheden følge hvordan kendte stemmer, herunder landets justitsminister, føler behov for at distancere sig fra den pensionerede PET-chef Hans Jørgen Bonnichsen, fordi han ... ja, hvori består nu hans brøde? At Dansk Folkeparti vælger at stille spørgsmål ved om manden er statsskadelig, skal blot konstateres, men svaret fra landets justitsminister er interessant:

Tidligere medarbejdere ved Politiets Efterretningstjeneste er naturligvis ikke afskåret fra at ytre sig i den offentlige debat. Imidlertid siger det sig selv, at tavshedspligten sætter betydelige grænser for, i hvilket omfang de pågældende kan udtale sig om tjenestens arbejdsmetoder mv. på grundlag af den indsigt, som de har opnået under deres ansættelse hos Politiets Efterretningstjeneste. Jeg finder ikke at burde kommentere de konkrete udtalelser, som der er henvist til i spørgsmålet, men jeg vil gerne benytte lejligheden til at understrege, at tidligere medarbejdere hos Politiets Efterretningstjeneste efter min opfattelse bør være meget opmærksomme på, at deres udtalelser ikke kommer til at fremstå på en måde, der kan skade tjenestens arbejdsvilkår.

Svaret kan umiddelbart fortolkes som et: *Den sag anser jeg ikke for vigtig nok til at den kan få plads i mine prioriteringer*, men den kan samtidig ses som et aktuelt eksempel på den slags eufemismer som ofte indgår i udveksling af symbolske goder. Kombinationen af at ministeren ikke vil *kommentere de konkrete udtalelser*, men godt vil *understrege, at tidligere medarbejdere... bør være meget opmærksomme på, at deres udtalelser kan skade...*, er jo en raffineret måde at kritisere – uden at skulle eksplicitere eller konkretisere. At opfordre til at *være meget opmærksomme* giver jo kun mening, hvis det at følge opfordringen fører til ændring i aktuel praksis. Formuleringen kan dermed betragtes som en eufemisme – og gentager for os, at eufemismer er et effektivt redskab i de symbolske goders økonomi.

En tidligere chef for det hemmelige politi går ud og siger at nogle af de (udemokratiske) tiltag, der for tiden er nye, faktisk er udtryk for en overreaktion. Den dominerende reaktion herpå er ikke at værdsætte hvordan en mand, der må forventes at vide en del om sagen, stiller sin viden til rådighed for offentligheden. På sin egen forstemte og lidt bagvendte måde kan det huske os på, at viden ikke er afkoblet fra magtspørgsmål, hvilket som bekendt har en række epistemologiske konsekvenser. Det minder dog samtidig om, at der er nogle typer af viden, 'man' simpelthen ikke vil acceptere.

Selvom perspektiverne er temmelig forskellige strejfer Bonnichsen-sagen genstanden for hovedartiklen i dette nummer af *Praktiske Grunde*: "På sporet af den levede tid?", hvori Anders Høg Hansen analyserer bl.a. mundtlige vidnesbyrd som kilde og viser, hvordan afgivne vidnesbyrd på mange forskellige måder kan bære præg af aktuel kontekst. Med tre konkrete cases som omdrejningspunkt udforsker artiklen de metodiske, teoretiske og etiske komplikationer, der er forbundet med at lave oral history og rekonstruere kritiske og i nogle tilfælde traumatiske erindringsbrokker af andres levede liv. Som sådan knytter Anders Høg Hansens tekst samtidig an til den debat, der blev åbnet med Anders Mathiesens anmeldelse af antologien *Livshistorieforskning og kvalitative interview* i sidste nummer af *Praktiske Grunde*. I anmeldelsen blev der bl.a. sat spørgsmålstejn ved Staf Callewaerts og flere andre bidragydere læsning og brug af Bourdieus *La misère du monde*. Anders Mathiesens anmeldelse tages i nærværende nummer op i en direkte kritisk replik af Kim Esmark, Kristian Larsen og Carsten Sestoft. Tråden af *misère*-inspireret interesse for forskningsinterview, oral history og livshistorier i social kontekst løber endelig videre i Nyhedsbrevet, hvori Carsten Sestoft bl.a. anmelder Schultheis og Schultz' tyske pendant til Bourdieus store kollektivværk om liv og lidelser i det neoliberale samfund.

Ulf Brinkkjær og Kim Esmark